Energidepartementet
18. november2026

Høringnotat

Endring i energiloven – Sektoravgift for omsetningskonsesjonærer

Innhold

Høringsnotat - Endring i energiloven – Sektoravgift for omsetningskonsesjonærer

1. Innledning og sammendrag 3
2. Bakgrunn 4
3. Gjeldende rett 5
4. Departementets vurderinger og forslag 7
5. Økonomiske og administrative konsekvenser 10
6. Ikrafttredelse 11
7. Merknad til lovforslaget 11
8. Forslag til endring i energiloven 12

1. Innledning og sammendrag

Offentlig forvaltning møter krav om økt digitalisering for å bedre effektivitet og brukervennlighet. I *Regjeringens plan for Norge 2025-2029* er det en prioritet å «fornye, forsterke og forbedre offentlig sektor» bl.a. ved å «fjerne unødvendig byråkrati og tidstyver for å oppnå bedre tjenester og bemanning og en mer effektiv forvaltning». Den digitale infrastrukturen skal styrkes og forvaltningen skal ta i bruk nye digitale fellesløsninger.[1] I regjeringens dokumenter *Nasjonal digitaliserings-strategi 2024-2030*[2] og *Strategi for forenklinger for næringslivet 2026-2029*[3] understrekes behovet for redusert rapporteringsbyrde og mer sammenhengende tjenester på tvers av myndigheter. I tillegg er myndighetene pålagt å sikre deling og gjenbruk av data i tråd med dataforvaltningsloven.

Aktørene i kraftsystemet digitaliserer og automatiserer stadig flere prosesser. Likevel er arbeidsprosessene mot myndighetene i stor grad manuelle og lite integrerte. Omsetningskonsesjonærene er pålagt en rekke rapporteringsplikter etter energilovgivningen og tilhørende forskrifter. Dette omfatter både rapportering direkte til Reguleringsmyndigheten for energi (RME) og rapportering til andre sentrale aktører i kraftsektoren som understøtter RMEs reguleringsoppgaver. Dette innebærer at det er et betydelig potensial for effektivisering gjennom moderniserte rapporteringsløsninger og mer automatisert datainnhenting.

RME har som hovedmål å fremme et samfunnsøkonomisk effektivt kraftmarked og et velfungerende kraftsystem. RMEs oppgaver øker i omfang og kompleksitet i takt med utviklingen i kraftsystemet. Uten betydelige investeringer i digitale løsninger, dataforvaltning og kompetanse, øker risikoen for unødvendige rapporteringsbyrder og dobbeltrapportering for aktører som omsetter elektrisk energi (omsetnings-konsesjonærer). Videre kan det føre til ineffektive prosesser, høyere kostnader og svakere evne i RME til å møte nye oppgaver og teknologisk utvikling.

RMEs viktigste rapporteringsløsning (eRapp) er teknisk utdatert, og det er ikke økonomisk forsvarlig å videreutvikle den. Den mangler integrasjon med andre systemer for automatisk innhenting og utveksling av data, har svakheter knyttet til gjeldende sikkerhetsprinsipper og er svært teknisk krevende å drifte og videreutvikle. I dag prioriteres kun retting av kritiske feil for å opprettholde drift. Det er en økende fare for at RME ikke kan utføre kjerneoppgaven fremover, hvis dagens løsning for rapportering skulle slutte å fungere.

Det er ikke rom innenfor gjeldende budsjettrammer til et digitalt løft av nødvendig omfang. RME mottar ikke IT-ressurser som er øremerket digitalisering.

Det foreslås derfor å innføre en sektoravgift som skal finansiere RMEs utvikling, drift og forvaltning av digitale løsninger, først og fremst ny rapporteringsløsning, samt nødvendig kompetanse og kapasitet. Innføring av sektoravgift skal bidra til en målrettet og varig digital omstilling for RME, som igjen vil komme andre myndigheter og kraftbransjen generelt til gode. Bransjeaktørene og omsetningskonsesjonærene

[1] Regjeringens plan for Norge
[2] Fremtidens digitale Norge – nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030
[3] Forenklingsstrategi for næringslivet 2026-2029 - godkjenning

forventes å oppnå tids- og ressursbesparelser samt innovasjoner ved forenklet og redusert rapporteringsbyrde.

Forslaget krever lovendring, som foreslås som ny § 4-12 i energiloven. Det vil være behov for å regulere sektoravgiften nærmere i forskrift, som vil bli gjenstand for egen høring.

Det årlige finansieringsbehovet er per nå anslått til i størrelsesorden om lag 30 millioner kroner i 2028. Det årlige beløpet vil måtte justeres i tråd med endringer i behov og forventet årlig kostnadsvekst.

2. Bakgrunn

RMEs hovedmål er å fremme et samfunnsøkonomisk effektivt kraftmarked og et velfungerende kraftsystem. Nettselskapene er naturlige monopoler for levering av nettjenester, og RME regulerer derfor nettselskapene og inntektene deres for å sikre at elektrisk kraft overføres til riktig kvalitet og pris. Inntektsreguleringen skjer ved at RME fastsetter en årlig inntektsramme og tillatt inntekt for hvert nettselskap. RME fører tilsyn med at aktørene i kraftmarkedet overholder regelverket, og bidrar til like konkurransevilkår og et effektivt strømnett. I tillegg regulerer RME de fysiske kraftmarkedene og samarbeider med nordiske og europeiske reguleringsmyndigheter for å fremme et sikkert og integrert energimarked over landegrensene.

Som reguleringsmyndighet for nettselskapene har RME en sentral rolle i å gi retning til den digitale utviklingen i kraftbransjen. Dette innebærer blant annet å sette krav til digital samhandling gjennom bruk av avansert måle- og styringssystem (AMS), som gir nettselskapet oppdaterte tall automatisk, og til Elhub, en felles IKT-løsning som skal sørge for effektiv utveksling av måleverdier og kundeinformasjon i kraftmarkedet.

RME utformer også inntektsreguleringen slik at den legger til rette for nødvendige digitaliseringstiltak. Nettselskaper som deltar i ElBits får et særskilt tillegg i inntektsrammen. ElBits er nettselskapenes felles selskap for utvikling av digitale løsninger og datadeling i kraftbransjen. Samarbeidet gir gevinster for kraftnettet og brukere som hvert enkelt nettselskap ikke kunne realisert alene.

Digitaliseringsarbeidet koordineres gjennom Digitaliseringsforum som ledes av RME og hvor Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Statnett, ElBits og Elhub deltar. Forumet bidrar til samordning og digitalisering av felles systemer og standarder. Arbeidet i forumet har synliggjort behovet for tydelige roller og prioriteringer i den videre utviklingen.

RMEs viktigste verktøy for fastsetting av inntektsrammer er den elektroniske rapporteringsløsningen eRapp. I tillegg mottar SSB en kopi av dataene til bruk i offisiell statistikk. Dagens løsning har i stor grad fungert etter sin hensikt, men er ikke lenger tilstrekkelig for at RME skal kunne levere på sine oppgaver. Løsningen innebærer en unødvendig stor rapporteringsbyrde for kraftbransjen og er preget av manuelle prosesser. Den er sårbar for feil, og for ressurskrevende og utdatert til at

det er økonomisk forsvarlig å videreutvikle den. I dag prioriteres kun retting av kritiske feil for å opprettholde drift.

RMEs oppgaver har blitt flere og mer komplekse, og de forventes å fortsette å øke i årene fremover, i takt med utviklingen i kraftsystemet. Både hos myndighetene og i bransjen er samtidig sentrale arbeidsprosesser innen rapportering, saksbehandling, kontroll og analyse fortsatt preget av manuelle oppgaver og systemløsninger med begrenset grad av integrasjon. Det er et betydelig uutnyttet potensial for å effektivisere disse prosessene og utnytte tilgjengelige data bedre, blant annet gjennom modernisering av rapporteringsløsningen og tilrettelegging for mer automatisert og sammenhengene datainnhenting.

RME og NVE deler IKT-ressurser, og RME bruker allerede i stor grad NVEs digitale grunnmur. RME deler NVEs dataplattform, kartplattform, samhandlingsplattform, saks- og arkivløsning og utviklingsplattform for egenutviklede løsninger med NVE, men har bygget inn nødvendige tilgangskontroller for å sikre RME sin uavhengighet der dette er påkrevd. Det er ikke plattformene som begrenser RMEs digitalisering, men kapasiteten til å utvikle og forvalte RMEs egne tjenester på dem.

Grunnmuren er felles, men tjenestene RME trenger fremover er knyttet til RMEs egne oppgaver og må utvikles og forvaltes særskilt. Uten egne ressurser har RME i dag ikke kapasitet til å utvikle nye digitale tjenester. Behovet RME har for finansiering gjelder tjenester knyttet til RMEs egne oppgaver, som i liten grad gir gevinster for NVE.

3. Gjeldende rett

3.1. Rapporteringsplikt til RME og finansiering

Omsetningskonsesjonærene er pålagt en rekke rapporteringsplikter etter energilovgivningen og tilhørende forskrifter. Dette omfatter både rapportering direkte til RME og rapportering til andre sentrale aktører i kraftsektoren som understøtter RMEs reguleringsoppgaver.

Alle omsetningskonsesjonærer har plikt til å levere økonomisk og teknisk rapportering, i dag gjennom rapporteringsløsningen eRapp. Plikten følger av energiloven § 7-1 og Forskrift om tariffer og rapporteringsplikt for omsetningskonsesjonærer kapittel 2 om rapportering til Reguleringsmyndigheten for energi.

Andre eksempler er rapportering av kraftleverandøravtaler til strømpris.no, markeds- og kundedata til Elhub, samt økonomiske og tekniske data til RME gjennom også andre rapporteringsordninger.

RME er en uavhengig enhet i NVEs organisasjon med et eget budsjett fastsatt av Stortinget, jf. kap. 1820, post 26. For 2026 er posten på 96,3 mill. kroner. Det er per i dag ingen øremerkede midler til tiltak for digitale løsninger på denne posten. RME har ikke oppdragsinntekter eller andre finansieringskilder, ut over bevilgningen på post 26. Det er etter gjeldende rett ingen hjemmel for RME til å kreve ekstern finansiering for digitaliseringstiltak.

3.2. Rammeverk for tilleggsfinansiering

Statlig tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse finansieres normalt ved bevilgninger over statsbudsjettet. Det er imidlertid anledning til å innføre statlig gebyr- eller avgiftsfinansiering på nærmere bestemte vilkår. I Finansdepartementets rundskriv R-112/15 *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering*[4] beskrives vilkårene for å etablere nye gebyr- eller sektoravgiftsordninger og hvordan gebyrer og sektoravgifter bør fastsettes og administreres. For sektoravgifter gjelder særlig følgende:

- Sektoravgiftene skal ha som hovedformål å finansiere en myndighetsbestemt tjeneste.
- De samlede inntektene må ikke overstige kostnadene ved det tiltaket eller virksomheten som sektoravgiften skal finansiere helt eller delvis.
- Avgiftsplikten kan bare legges på aktører som tilhører eller har en nær tilknytning til sektoren, og som nyter godt av det avgiftsfinansierte tiltaket.
- Sektoravgifter krever hjemmel i lov. Myndigheten til nærmere utforming av regelverket er normalt delegert til forvaltningen.

3.3. Sektoravgiftsordninger

Energiregelverket har allerede enkelte hjemler for ulike sektoravgifter. NVE krever inn sektoravgift for dekning av kostnader til deres tilsyns- og kontrollarbeid, som er hjemlet i vassdragsreguleringsloven § 31, vannressursloven § 58 og energiloven § 10-1. Den nærmere reguleringen av avgiften er fastsatt i Forskrift om sektoravgift for dekning av kostnader til Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) tilsyns- og kontrollarbeid.[5]

Etter energiloven § 9-6 kan beredskapsmyndigheten kreve gebyr eller sektoravgift fra enheter i Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon til dekning av kostnadene ved beredskapsmyndighetens arbeid med kraftforsyningsberedskap. Avgiften er nærmere regulert i kraftberedskapsforskriften[6] § 8-7 og kreves inn av NVE.

Disse sektoravgiftsordningene utgjør tvangsgrunnlag for utlegg, jf. energiloven § 10-1 siste ledd og § 9-6 siste ledd. Det følger av de samme bestemmelsene at utelatt betaling medfører renteplikt etter forsinkelsesrenteloven.

Vedtak om sektoravgift utgjør enkeltvedtak, og kan derfor påklages etter alminnelige forvaltningsrettslige regler. For en sektoravgift vil innkrevingen av avgiften være selve vedtaket som kan påklages av aktørene det retter seg mot.

I tillegg er det en gebyrmodell for finansiering av Elhub. Gebyrmodellen skal sikre inndekning av den avregningsansvarliges kostnader, inklusive rimelig avkastning ved effektiv drift. Modellen er hjemlet i energiloven § 4-3, forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-8 og konsesjon for avregningsansvarlig vilkår 12.3.

[4] Finansdepartementet, Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering
[5] Forskrift om sektoravgift for dekning av kostnader til Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) tilsyns- og kontrollarbeid - Lovdata
[6] Forskrift om sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen (kraftberedskapsforskriften) - Lovdata

Også Sokkeldirektoratet krever inn en sektoravgift med hjemmel i petroleumsloven §§ 10-3 og 10-18. Sektoravgiften skal finansiere «dekning av kostnader ved oppfølgningsoppgaver som retter seg mot hele eller deler av petroleumsvirksomheten og som gjelder digital infrastruktur og digitalisering, dataforvaltning og -deling, kunnskapsutvikling og -deling, oppbevaring og tilgjengeliggjøring av geologisk prøvemateriale» og er nærmere regulert i Forskrift om sektoravgift og refusjon av utgifter for tilsyn med ressursforvaltningen i petroleumsvirksomheten og virksomhet etter CO2-lagringsforskriften § 9.[7]

4. Departementets vurderinger og forslag

4.1. Behovet for økt digitalisering

Det norske strømnettet er brukerfinansiert. Et korrekt datagrunnlag er avgjørende for at kundene betaler riktig nettleie, samtidig som nettselskapene får dekket sine kostnader ved effektiv drift og utvikling av nettet. RMEs viktigste kilde for å fastsette nettselskapenes inntektsrammer på korrekt grunnlag, er data fra den årlige økonomiske og tekniske rapporteringen. Datainnsamlingen skjer i RMEs rapporteringsløsning eRapp. I tillegg samler RME i eRapp inn data fra om lag 600 øvrige omsetningskonsesjonærer innen kraftsalg og kraftproduksjon. SSB mottar en kopi av dataene til bruk i offisiell statistikk.

Dagens eRapp ble utviklet i perioden 2009–2012 og har i stor grad fungert etter hensikten. Nå er imidlertid løsningen teknisk utdatert og utilstrekkelig for at RME skal kunne levere på sine oppgaver fremover. Den mangler integrasjon med andre systemer for automatisk innhenting og utveksling av data, har svakheter knyttet til gjeldende sikkerhetsprinsipper og er svært teknisk krevende å drifte og videreutvikle. I dag prioriteres kun retting av kritiske feil for å opprettholde drift. Løsningen understøtter heller ikke nasjonale mål om forenklet og redusert rapporteringsbyrde for næringslivet.

Digitalisering er en stadig viktigere forutsetning for effektiv drift og utvikling av kraftsystemet. Markedsdesign, systemdrift og samhandling mellom aktørene er i økende grad basert på automatisering, digital infrastruktur og deling av data. Samtidig er det behov for tydelige regulatoriske føringer og koordinering av initiativer for videre digital samhandling i kraftsystemet.

Våren 2026 gjennomførte RME et forprosjekt for modernisering av de digitale løsningene for økonomisk regulering. Arbeidet omfattet innsiktsarbeid mot de rapporteringspliktige selskapene, kartlegging av interne prosesser og systemer, samt en gjennomgang av RMEs databehov. En sentral målsetting fremover er å redusere rapporteringskravene, slik at det kun innhentes data med et klart og dokumentert forvaltningsbehov.

For å møte den digitale utviklingen er det behov for en målrettet og varig digital omstilling i RME. Dette krever investeringer i digitale løsninger, dataforvaltning og kompetanse som styrker RMEs evne til effektiv regulering, samtidig som det legger

[7] Forskrift om sektoravgift og refusjon av utgifter for tilsyn med ressursforvaltningen i petroleumsvirksomheten og virksomhet etter CO2-lagringsforskriften - Lovdata § 9

til rette for mer digitalisering, datadeling, automatisering og samhandling i kraftsektoren og andre offentlige aktører. Dette vil gi gevinster for kraftbransjen, samfunnet og offentlige myndigheter. Uten slike investeringer øker risikoen for unødvendig rapporteringsbyrde, mindre effektive prosesser, høyere samlede kostnader over tid og svakere evne til å møte nye regulatoriske oppgaver, økende datamengder og rask teknologisk utvikling.

For å redusere og forenkle rapporteringskravene til kraftbransjen, må offentlige etater og bransjeaktører jobbe sammen. Aktuelle samarbeidspartnere for RME er blant annet NVE, Skatteetaten, Statnett, Elhub og Digitaliseringsdirektoratet. Uten en digital omstilling vil RME ha begrenset evne til å bidra i arbeidet med økt digitalisering og samordning. Det kan redusere muligheten for at gevinstene hos både de offentlige etatene og andre aktører blir realisert. Motsatt vil modernisering av systemene og økt tilrettelegging for automatisk rapportering og informasjons-utveksling bidra til bedre datakvalitet, mer effektive arbeidsprosesser og redusere behovet for dobbeltrapportering til myndigheter som NVE, Skatteetaten, SSB og DSB.

RME og NVE deler i stor grad digital grunnmur. På de områder der NVE og RME kan dele de samme datasettene, er det bygget løsninger som sørger for dette. Samordningen gir synergieffekter, og det er ønskelig å fortsette å utvikle en felles grunnmur. Dette reflekteres også i NVEs digitale målbilder fremover, der felles plattformer i bunn sørger for en mer kostnadseffektiv forvaltning og drift enn om det var separate løsninger. Samtidig har både NVE og RME særlige behov som må hensyntas. Bevilgningene til digitalisering i NVE de siste årene har vært knyttet til konkrete NVE-prosesser.

RME har i dag ingen øremerkede midler til digitalisering, og eksisterende rammer gir ikke rom for digitalisering av det omfanget som er nødvendig. RME har heller ingen andre måter å finansiere tiltakene på. Gitt behovet for oppgradering og digitalisering innen den økonomiske reguleringen, som også kommer omsetningskonsesjonærene til gode, fremstår sektoravgift som en hensiktsmessig finansieringsform.

4.2. Innføring av sektoravgift

Som beskrevet i punkt 3.2, er det anledning til å innføre gebyr eller sektoravgift for å finansiere statlig tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse, jf. Finansdepartementets rundskriv R-112/15 *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering*.

Rundskrivet påpeker at det er mange likhetstrekk mellom gebyrer og sektoravgifter, men også viktige forskjeller. En viktig forskjell ligger i formålet, jf. rundskrivet punkt 2.2:

> «Gebyrene har et begrenset statsfinansielt formål. Begrensningen ligger i at mottakeren ikke skal betale mer enn kostnaden av å produsere og levere tjenesten. Også sektoravgiftene har et begrenset statsfinansielt formål. Begrensningene er imidlertid her mindre enn for gebyrene. Den eneste begrensningen er at de samlede inntektene ikke må overstige kostnadene ved

det tiltaket eller virksomheten som sektoravgiften skal finansiere helt eller delvis.»

RMEs behov for finansiering gjelder primært rapporteringsløsningen, men behovet for økt digitalisering er ikke begrenset til denne tjenesten, jf. punkt 4.1. På denne bakgrunn finner departementet at en sektoravgift er en mer hensiktsmessig finansieringsform enn gebyrordning for å dekke RMEs kostnader knyttet til digitaliseringstiltak. Kravene i rundskrivet om at en sektoravgift skal ha som hovedformål å finansiere en myndighetsbestemt tjeneste anses å være oppfylt.

Etter Finansdepartementets rundskriv R-112/15 punkt 3.1.1 skal en sektoravgift være hjemlet i lov. Departementet foreslår en ny bestemmelse i energiloven. Ettersom sektoravgiften vil rette seg mot omsetningskonsesjonærer, foreslås det at bestemmelsen plasseres i energiloven kapittel 4 om omsetning av elektrisk energi, nærmere bestemt i ny § 4-12.

Bestemmelsen foreslås begrenset til å gjelde innkreving av en sektoravgift, og at gebyr ikke omfattes. Avgiften skal finansiere tiltak til digitalisering. Det siktes her særlig til utvikling av ny rapporteringsløsning for økonomiske og tekniske data, og tilknyttede tiltak. Det foreslås at RME gis kompetanse til å kreve inn sektoravgiften, mens beregningsgrunnlaget og nivået fastsettes av departementet i forskrift. Det understrekes at de nærmere forskriftsbestemmelsene vil sendes på egen høring før eventuell vedtakelse og ikrafttredelse av sektoravgiften.

Etter rundskrivet kan avgiftsplikten kun legges «på aktører som tilhører eller har en nær tilknytning til sektoren, og som nyter godt av det avgiftsfinansierte tiltaket.» Ettersom rapporteringsplikten påhviler alle omsetningskonsesjonærer, vil i utgangspunktet hele denne gruppen dra fordel av økt digitalisering hos RME. Det foreslås at subjektet for sektoravgiften er aktører som har søkt om og fått innvilget omsetningskonsesjon etter energiloven § 4-1 mv.

Vilkårene som er gitt i omsetningskonsesjonen og selskapets virksomhet og omfang vil i stor grad være førende for hvilke tjenester konsesjonæren vil komme i kontakt med hos RME og hvilke behov for digitaliseringstiltak det utløser for RME. Det er mulig å lage en innretning som differensierer på alle de ulike vilkårssettene, men i praksis vil en slik innretning være krevende å utforme og administrere. I motsatt ende av skalaen vil man ha en innretning hvor sektoravgiften fordeles likt per aktør uten noen form for differensiering. En slik ordning er særdeles enkel å administrere, men fordelingen av avgiften mellom aktørene kan oppfattes lite rimelig. Departementet vil komme tilbake til forslag til fordeling mellom omsetningskonsesjonærene i høring av forskriftsbestemmelser om sektoravgift.

I likhet med andre sektoravgifter på energiområdet, foreslås det at sektoravgiften utgjør tvangsgrunnlag for utlegg, og at det påløper rente etter forsinkelsesrenteloven ved uteblitt betaling.

Vedtak om innkreving av sektoravgift utgjør enkeltvedtak, og denne kompetansen vil ligge hos RME. Klageinstans for vedtak truffet av RME er Energiklagenemnda.

Digitaliseringstiltakene som foreslås finansiert over sektoravgift, har nå et anslått årlig behov på om lag 30 millioner kroner. Det årlige beløpet vil måtte justeres i tråd med endringer i behov. Departementet kommer tilbake i forskrift om nærmere angivelse av beregningsgrunnlag og nivå.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Ved beregning av de økonomiske konsekvensene er det tatt utgangspunkt i en kostnadsramme per år på om lag 30 millioner kroner.

5.1. RME

For RME vil moderniserte løsninger og prosesser bidra til høyere datakvalitet gjennom standardisering, forbedret datakvalitet i selskapenes kildesystemer og automatiserte valideringer ved innsending. Dette vil redusere ressursbruken knyttet til datakontroll og legge til rette for en overgang fra manuelle kontroller av enkeltaktører til mer automatiserte og risikobaserte kontrollprosesser. En slik arbeidsform vil styrke grunnlaget for effektiv kontroll av data og et mer målrettet tilsynsarbeid. Gevinstberegninger gjennomført i forprosjektet viser et potensial for å effektivisere arbeidet tilsvarende om lag 2 000 timer årlig i RME. Dette gir en anslått effektivitetsgevinst på rundt 2 millioner kroner.

En sektoravgift vil gi RME forutsigbar og øremerket finansiering. Det vil sette RME i stand til å gjennomføre sterkt påkrevde digitaliseringstiltak og gi mer effektiv ressursbruk.

I oppstartsfasen vil innføring av en sektoravgift innebære innføring av nye rutiner og administrative prosesser for beregning, fakturering og håndtering av sektoravgiften.

Grunnlaget for avgiften vil trolig kunne baseres på opplysninger som er tilgjengelig i RMEs egne kilder (omsetningskonsesjonsdatabasen og eRapp). Det vil derfor ikke være behov for utvikling av nye støttesystemer eller datainnhentingsmetoder. Departementet vil imidlertid komme tilbake med forslag til beregningsgrunnlag ifm. høring av forskrifter for sektoravgiften.

5.2. Omsetningskonsesjonærene

RME har utviklet en digital løsning for innsending og behandling av omsetningskonsesjonssøknader. Løsningen kommer alle omsetningskonsesjonærene til gode gjennom raskere saksbehandling, også konsesjonærer med fritak fra rapporteringsplikt. Løsningen gjør at nærmere 80 prosent av søknadene om omsetningskonsesjon behandles automatisk. Samtidig er det en utfordring med dagens løsning at informasjonen ikke forvaltes helhetlig og oppdatert, og at endringer håndteres manuelt på tvers av ulike systemer og forvaltningsområder. Dette begrenser mulighetene for videre automatisering og effektivisering av saksbehandlingen knyttet til omsetningskonsesjon.

Gevinstene fra gjennomføring av digitaliseringstiltakene finansiert med sektoravgift antas derfor å være betydelige for alle omsetningskonsesjonærene. Moderniserte og brukervennlige løsninger for innhenting av data til reguleringsformål vil vesentlig

redusere tidsbruk og kostnader knyttet til rapportering. For omsetnings-konsesjonærene estimeres det en årlig forenklingsgevinst knyttet kun til den økonomiske og tekniske rapporteringen til RME på inntil 50 millioner kroner.

Økt bruk av risikobaserte tilsyn basert på standardiserte data, vil bidra til å redusere tidsbruk og kostnader knyttet til dokumentasjon, etterlevelse og dialog med RME. På sikt vil også bedre digital samhandling mellom myndigheter og bransjeaktører redusere dobbeltrapportering og legge bedre til rette for at data bare rapporteres én gang.

Samlet innebærer tiltakene at omsetningskonsesjonærene får lavere administrativ belastning, reduserte kostnader knyttet til rapportering, mer forutsigbare prosesser og bedre digitale tjenester i kontakten med RME.

Fordelingen av avgiften mellom de ulike omsetningskonsesjonærene (nettselskaper/ andre konsesjonærer) vil være førende for de økonomiske konsekvensene for den enkelte omsetningskonsesjonærer. Som nevnt i punkt 4.2, vil departementet komme tilbake til forslag til fordeling mellom omsetningskonsesjonærene i høring av forskriftsbestemmelser om sektoravgift. De økonomiske konsekvensene vurderes som begrensede for berørte aktører.

For nettselskap med inntektsramme kan avgiften enten inngå i kostnadsgrunnlaget som benyttes til å beregne inntektsrammen, eller som et tillegg til inntektsrammen. Reguleringen av inntektsrammen ligger under RME, og dette spørsmålet vil derfor være gjenstand for egen høring i deres regi.

5.3. Nettkunder

Omsetningskonsesjonærer som er nettselskap med inntektsramme, vil trolig hente inn sektoravgiften fra kundene gjennom nettleien. Med en kostnadsramme på om lag 30 mill. kroner årlig vil det være snakk om noen få kroner per nettkunde, hvilket anses uvesentlig.

5.4. Energiklagenemnda

Energiklagenemnda er klageinstans for klager på enkeltvedtak fattet av reguleringsmyndigheten for energi. Det vil typisk være klager på vedtak om en aktør er omfattet av sektoravgiften og klager på størrelsen av sektoravgiften som nemnda kan få til behandling. En sektoravgift vil følge en fast beregningsmetode og -grunnlag, som vil ha vært gjenstand for høring. Det vil typisk være lite rom for skjønn og stor grad av likebehandling. Det legges derfor til grunn at en sektoravgift ikke vil medføre vesentlig behov for klagesaksbehandling i nemnda.

6. Ikrafttredelse

Det foreslås at endringen trer i kraft med virkning fra 1. januar 2028.

7. Merknad til lovforslaget

Bestemmelsen gir hjemmel for reguleringsmyndigheten til å kreve inn en sektoravgift.

Første ledd angir rammene for sektoravgiften, jf. vilkårene for innføring av gebyrer og sektoravgifter i Finansdepartementets rundskriv R-112/15. Sektoravgiften skal finansiere utvikling og drift av digital infrastruktur og digitalisering av rapporteringsløsninger. Det omfatter også tilgjengeliggjøring og deling av data. Det siktes særlig til RMEs innrapporteringsløsning for økonomiske og tekniske data. Subjektet for avgiften er omsetningskonsesjonærer, ettersom disse aktørene vil dra vesentlig nytte av tiltaket.

Annet ledd gir departementet hjemmel til nærmere regulering av sektoravgiften i forskrift. Det er i tråd med Finansdepartementets rundskriv, som anviser at sektoravgift skal hjemles i lov og utfyllende bestemmelser gis i forskrift.

Tredje ledd slår fast at sektoravgiften skal være tvangsgrunnlag for utlegg, og at det skal svares forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven dersom avgiften ikke er betalt ved forfall.

8. Forslag til endring i energiloven

Lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. endres slik:

Ny § 4-12 skal lyde:

§ 4-12 *(Sektoravgift til dekning av kostnader)*

Reguleringsmyndigheten kan kreve sektoravgift fra omsetningskonsesjonær til dekning av kostnadene ved reguleringsmyndighetens arbeid med utvikling og drift av digital infrastruktur og digitalisering av rapporteringsløsninger, herunder tilgjengeliggjøring og deling av data.

Departementet kan gi forskrift om den nærmere utformingen av sektoravgiften, beregningen og om innrapportering av opplysninger som er nødvendige for beregning av sektoravgiften.

Sektoravgiften er tvangsgrunnlag for utlegg. Betales ikke sektoravgiften til forfallstid, svares deretter rente som fastsatt i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.